

INDICIER SOM BEVISMEDEL

Av förste byråsekreterare ARVID WACHTMEISTER

FÖR den som var närvarande vid Helander-rättegången i Uppsala framstod tämligen klart att den var av ganska unik natur, bl. a. i det avseendet att den erbjöd en fullständig provkarta på indicier av olika arter och bevisstyrka. I det hänseendet finns kanske blott ett mål som kan göra det rangen stridigt, nämligen det för några år sedan så ryktbara Esarpsmålet.

Med indicier menar man som bekant sådana omständigheter som inte direkt angå det faktum som skall bevisas men varifrån i alla fall slutsatser med hänsyn till detta kunna dras. Detta bevis består sålunda huvudsakligen i en slutledning. Av ett känt faktum drar man vissa slutsatser rörande det faktum som skall bevisas. Därav följer dess indirekta karaktär. Man resonerar sig fram till resultatet i stället för att som vid de andra bevismedlen (vittnesbeviset och det skriftliga beviset) stödja sig på det talade eller skrivna ordet. Men själva det faktum som utgör indicium måste ofta vara på ett tillfredsställande sätt intygat av vittnen.

Det gäller att ha klart för sig att det inte är varje indicium i och för sig som är av betydelse utan indicierna tillsammans. Ett ensamt indicium kan vara betydelselöst, medan ett flertal sammanstämmande som pekar i en och samma riktning kan vara avgörande. Varje indicium för sig måste emellertid vara klart och otvetydigt, innan man på detta sätt kan lägga samman dem.

Om detta bevismedel har nackdelen att vara indirekt, mer eller mindre invecklat och i allmänhet fragmentariskt, så har det i alla fall fördelen att vara objektivt grundat på fakta. Man brukar ju säga att vittnen kunna ljuga men fakta ljuga aldrig. Men även fakta kunna vara vilseledande och mångtydiga. Man måste därför säga att om indiciet har *objektiv* karaktär såtillvida som det stöder sig på positiva fakta, så har det också en *subjektiv* karaktär i det dessa fakta — isynnerhet om det är av psykisk natur — måste värdesättas och uttolkas.

Slutsatserna man har att dra grunda sig inte bara på logiken utan på intuitionen. Det är här som yrkesinstinkten måste komma till för att vägleda polis och domare. Intet annat bevismedel är så mångskiftande som indiciebeviset. Man har sökt klassificera de olika slagen av indicier efter deras olika värde ur bevissynpunkt. Mycket sällsynt är att ett indicium *direkt* bevisar vederbörandes brottslighet. I allmänhet räcker det bara till att bevisa ett *faktum som står i samband* med brottet. Somliga fakta, vilka tjäna som indicier, äro av *materiell*, andra av *psykologisk* natur. Man talar därför om *sakliga* eller *materiella* samt om *psykologiska indicier*.

Ibland kan det vara fråga om tillfälligheter som förefalla misstänkta. I andra fall åter kan man finna ett mer eller mindre möjligt eller rentav säkert orsakssammanhang.

Följande av den franske domaren Fr. Gorphe gjorda indelning synes ganska klarläggande. (Indicierna under 1 och 2 nedan av materiell, de övriga av psykologisk natur.)¹

1. Indicier som tyda på att den misstänkte befann sig på brottsplatsen då brottet begicks.
2. Indicier som tyda på delaktighet i brottet.
3. Indicier som tyda på att den anklagade med hänsyn till sin personlighet, särskilt sina moraliska egenskaper, varit i stånd att begå brottet.
4. Indicier som tyda på själva brottsmotivet (kompletterar närmast föregående).
5. Indicier som bestå i ett misstänkt uppträdande, antingen före eller efter brottets begående.
6. Indicier som bestå i den misstänktes dåliga sätt att försvara sin sak.

Mest tillförlitliga äro i allmänhet de materiella — ofta kallade tekniska — indicierna, vilka tyda antingen på att den misstänkte befunnit sig på brottsplatsen då brottet begicks eller också direkt på delaktighet i brottet.

Om vid ett indicium av förstnämnda slaget den misstänkte ej kan förebringa godtagbara skäl för sin närvaro är det för honom graverande. Så är fallet inte bara då inga skäl alls kunna uppges utan inte minst då vederbörande kommer med svaga skäl som kunna motbevisas. Men endast det indiciet räcker ju inte till att

---

¹ Den följande framställningen grundar sig i huvudsak på Gorphes utmärkta arbete »L'appréciation des preuves en justice», Paris 1947.

klarlägga vad han gjort på brottsplatsen och om han överhuvudtaget haft någon del i brottet. Även ett oskyldigt syfte är ju tänkbart.

I allmänhet tyder detta slags indicier inte på att den anklagade befunnit sig på själva brottsplatsen just vid den tid då brottet begicks. Däremot hänger ofta mycket på om det kunnat styrkas eller ej att han befann sig på en plats så nära att han mycket väl kunnat ta sig dit och utföra brottet eller också, tvärtom, utföra brottet och hinna bege sig till platsen där han blivit sedd.

Vi kunna tänka oss att det blivit styrkt att en för ett brott misstänkt kl. 13.30 varit sedd vid järnvägsstationen. Om det så är visat att brottet begåtts utanför det närbelägna Stadshotellet kl. 13.15, så är det ju tydligt att han haft tid utföra brottet och så begiva sig till stationen.

Vidare kunna vi föreställa oss ett mordfall, där offret syntes för sista gången tillsammans med den anklagade i närheten av den plats där liket senare påträffats. Eller också att man sett den anklagade gå i den riktning där offret bott, varefter han återvänt hem först efter tiden då brottet begicks.

I dylika fall är det den anklagades sak att klargöra vad han haft där att göra. Om han påstår sig aldrig ha varit där, har han att styrka sitt alibi.

Detta indicium kan sålunda blott indirekt bevisa brottslighet och gör det med stöd av den anklagades uppgifter. Om den anklagade kunnat ge tillfredsställande skäl för sin närvaro på platsen, har indiciet ingenting att betyda.

Indicier som tyda på delaktighet i brottet (nr 2 ovan) kunna vara av de mest varierande slag. De bestå av olika spår, fläckar eller föremål, vilka på ett eller annat sätt kunna sättas i samband med brottet. Det kan vara fråga om finger- eller fotavtryck, dammpartiklar, blod- eller smutsfläckar, kvarglömda eller kvarlämnade brottsredskap, upptäckten på brottsplatsen eller hos den misstänkte av något komprometterande föremål. Detta slag av indicier pekar ofta på en viss handling och kan ej sällan direkt leda till en fällande dom. Detta är isynnerhet fallet med fingeravtrycket, som enligt prejudikat kan utgöra ett fällande indicium, även om gärningsmannen nekar. Men även avtryck av andra slag kunna bli av avgörande betydelse. Sålunda har man lyckats med hjälp av byxavtryck på marken identifiera en mördare, som fallit omkull på knä strax innan han tagit till flykten.

Nagelsmutsen kan ge goda ledtrådar och kriminalisten Locard

anser rentav att det första man bör göra med en misstänkt person är att rengöra hans naglar.

Ganska vanligt är att gärningsmannen röjs av på brottsplatsen anträffade föremål. I ett mordfall var det en brödkant av visst slag som fallit ur mördarens rockficka medan han drog offrets lik till en bäck som blev det avgörande indiciet. En gång var det en urnyckel, en annan gång ett par glasögon, som hittades nära den mördade och gav polisen ledning vid gärningsmannens uppspårande.

Det finns prejudikat på att en för tjuvskytte misstänkt person mot sitt nekande dömts till frihetsstraff endast på grund av några mikroskopiska repor på en kula, hittad i en älgkropp.

Fläckar av olika slag kunna också vara användbara som indicium. Till de viktigaste indicierna höra sålunda blodfläckar på kläder, brottsredskap eller något annat föremål, som den misstänkte begagnat. Med nutida tekniska hjälpmedel går det lätt att kontrollera om det över huvud taget är fråga om en blodfläck och i så fall om det är blod från en människa eller ett djur och även vad slags blod, t. ex. näsblod eller menstruationsblod, som orsakat fläcken.

Ett annat fall som visar en berömvärd skarpsynthet hos undersökningsdomaren är följande: En bankir hade mördats i sitt arbetshem. Bredvid liket fann man ett delvis söndertrampat cigarmunstycke av bärnsten, som visade två olika djupa märken efter rökarens tänder. Man trodde först att detta munstycke tillhörde offret, så mycket mer som det innehöll resterna av en lyxcigarr. Men de två märkena passade ej till den dödes tänder, följaktligen måste det tillhöra mördaren. Nu förhöll det sig så att domaren som vittne inkallat en kusin till den avlidne, som man ansåg hade kommit på ett oskyldigt besök en stund innan mordet begicks. Domaren lade nu märke till att kusinen hade en framtand kortare än den bredvidsittande och bad honom prova cigarmunstycket. Vittnet bleknade då märkbart och vägrade högdraget att göra provet. Domaren lät häkta honom och tvingade honom att utföra försöket. Det visade sig då att tänderna passade fullständigt i märkena på munstycket. Mördaren var överbevisad!

Ett exempel skall anföras för att belysa hur försiktig man måste vara vid bedömandet av indicier, som tyda på att en viss person haft med ett brott att göra, samt i hur hög grad man måste akta sig för att stirra sig blind på det första indicium man funnit och grunda sin uppfattning blott på detta.

En junidag 1938 ringde astronomiprofessorn Acosta i Lima till polisprefekten i Perus huvudstad och meddelade att han just fun-

nit sin kollega, astronomen Bellano, liggande död med en dolk i nacken. En polisinspektör skyndade till observatoriet, där han utan större svårigheter konstaterade att mordvapnet tillhörde en känd inbrottstjuv. Denne, som strax uppspårades, erkände genast att han tagit sig in i observatoriet, men att han blivit störd och vid flykten tappat sin dolk. Dagen därpå lästes i tidningarna att professor Acosta just upptäckt en ny stjärna. Polisinspektören fick nu idén att be honom visa den nya stjärnan. Han blev då mycket förvånad över att teleskopet ej var inställt för den föregivne upptäckarens ögon. Stärkt i sina misstankar gick han igenom den mördades anteckningar och fann att det i själva verket var denne som gjort upptäckten. Hans kollega, som ville få äran därav, hade mördat honom med dolken han funnit på golvet.

Somliga förbrytare — särskilt yrkesförbrytare — kvarlämna ofta av vidskepliga motiv sina exkrement på brottsplatsen, »luktande visitkort» som man kallat det. Detta kan ibland leda till upptäckt efter kemisk undersökning. En hög tysk officer ville låta påskina att försnillning ur regementskassan utförts av hans kalfaktor som skulle misstänkas för inbrott. Han placerade därför en exkrementhög framför det öppna tomma kassaskåpet. Men det befanns att officeren — men ej kalfaktorn! — ätit av den mat varav spår kunde påvisas vid undersökningen. Detta utgjorde bevis nog för hans fällande.

Slutligen ett intressant fall, som demonstrerades vid den nyligen i Stockholm hållna Internationella Kriminalpolisutställningen. En cyklist hittades blödande och mycket svårt skadad på en väg nära Zürich. Intill honom låg hans cykel krossad. En nätkasse, en basiker och en ryggsäck lågo kringströdda närmast fordonet. Man rekviderade skyndsamt ambulans som förde den skadade till sjukhus. Det var tyvärr förgäves. Mannan avled utan att ha återfått medvetandet. Han fick därför aldrig tillfälle att själv ge polisen några upplysningar om vad som hänt. Mycket kunde man för övrigt utläsa ändå av situationen på olycksplatsen. Ett bromsspår efter en bil avslöjade hur cyklisten blivit skadad till döds. Avståndet mellan bromsspåren gav också polisen vissa ledtrådar för att bedöma vad för slags bil som avsatt dem. Men bilen och dess förare voro försvunna, och inga vittnen funnos till dödsolyckan. Det såg med andra ord ganska hopplöst ut för Zürich-polisen att komma till någon klarhet om den upprörande händelsen. Vad som gjorde det hela särskilt allvarligt var att en bilist i det här fallet lämnat en döds-skadad människa liggande utan någon som helst hjälp. Olycks-

platsen blev föremål för den mest minutiösa undersökning, och tesen att noggrannhet är en av detektivens viktigaste dygder besannades även i det här fallet. Vid kollisionen hade en klump av gat-smuts fallit av bilens kofångare och hamnat på vägen. Den togs om hand av polismännen och skickades till mikroskopisk undersökning. Man fann att lerklumpen innehöll några små stenar av vulkaniskt ursprung som i varje fall inte förekom i trakten av olycksplatsen. Undersökningen av de vulkaniska stenarna fullföljdes mineralogiskt, bl. a. med tillhjälp av polarisationsmikroskop, och till slut kunde man fastslå att denna bergart förekom i ett grannland öster om Schweiz. För polisen innebar detta att man kunde koncentrera spaningarna åt det hållet. Offrets kläder undersöktes också, och det ledde till att man hittade en liten lackflisa som av allt att döma måste ha kommit från den påkörande okända bilen. Flisan undersöktes i mikroskop, och man studerade den framför allt i tvärsnitt. Man såg då att flera lackskikt lågo ovanpå varandra — följaktligen hade bilen lackerats om flera gånger. Genom att jämföra splittret med det material som fanns i de kriminaltekniska samlingarna kunde Zürich-polisen fastställa att bilen som flytt måste ha varit en mörkgrön Ford, årsmodell 1947 eller 1948. Spaningarna kunde nu läggas på bred front och koncentrerades till de bilar som på senaste tiden rest in i Schweiz från det östliga grannlandet. Till slut hittade man en bil som passade in på den man spanade efter. Föraren nekade bestämt till att ha haft något med dödsolyckan att göra, men polisen kunde undan för undan binda honom vid saken. Bilen hade bucklor och lackavskrapningar. Dess lackering stämde exakt överens, skikt för skikt, med det split-ter som anträffats på olycksplatsen. Det var ingen tvekan om att polisen var på rätt spår, och bekännelsen lät nu inte heller vänta på sig. Som extra bevis fann man för övrigt några små textilfibrer på bilens vimpelstånd, som var något stukad. Fibrerna voro identiska med fibrer i den överkördes kläder. Ett »hopplöst» kriminalfall var uppkärlat tack vare ett skickligt utnyttjande av de tekniska indicierna, som ibland kunna fylla den dubbla funktionen av att ge ledtrådar för spaningarna och överbevisa den skyldige.

Härefter övergå vi till de psykologiska indicierna, till en början sådana som tyda på att den anklagade med hänsyn till sin personlighet varit i stånd att begå brottet (grupp nr 3).

Av vad man har sig bekant om den anklagades karaktär, hans föregående vandel, hans vanor och läggning sluter man sig till om han kan antagas ha kunnat begå det ifrågavarande brottet. Sådana

indicier kunna naturligtvis inte ensamma vara fällande. Det händer ibland, men just inte så ofta, att man om ett begränsat antal personer som kan ifrågakomma kan säga: »Blott han kan vara den skyldige med hänsyn till sina personliga egenskaper!» Viktigast är detta indicium i sin negativa form: Då den brottsliga handlingen förefaller oförenlig med den anklagades personlighet, finns starka skäl att tvivla på hans brottslighet.

Vid en välgörenhetsförsäljning hade en portmonnä stulits. Man hittade den i rockfickan på en välkänd präst som befann sig bland publiken. Misstankarna som väcktes genom upptäckten av corpus delicti neutraliserades av prästens allmänt goda anseende. Småningom kom det också fram att tjuven själv i ett obehagat ögonblick stoppat ned portmonnän i fickan på prästen.

Det svåraste i hithörande fall är att upptäcka en persons verkliga psykologiska och moraliska egenskaper, varigenom man skulle kunna antaga honom ha varit i stånd eller inte i stånd att begå ett visst brott.

Det indicium (grupp nr 4) som tyder på själva brottmotivet, kompletterar det närmast föregående. Det psykologiska indiciet vinner i styrka då man om den anklagade kan säga ej blott att han varit i stånd att begå gärningen utan också att han haft en särskild orsak till brottet.

Några exempel: I ett stöldfall har en misstänkt som redan förut är känd som ohederlig, vid brottets begående varit i särskilt hög grad i behov av pengar. — I ett förskingringsfall har den misstänkte, som är känd som ovanligt nöjeslysten, haft stora skulder att betala just vid tidpunkten för förskingringen. Ifråga om ett mord har den misstänkte, som gjort sig allmänt känd för hänsynslöshet, nu önskat göra sig av med en fiende eller rival.

Då motivet förblir okänt, är det särskilt svårt att fastslå brottsligheten.

Det femte slaget av indicier utgöres av sådana, som ligga i en misstänkt hållning, vare sig det nu är före eller efter brottets begående. De kunna tyda antingen på den anklagades onda avsikt *före* brottets begående eller på hans skuldmedvetande *efter* det samma. Det kan här vara fråga om antingen handlingar: vederbörande har tagit till flykten eller förstört komprometterande föremål; eller om yttranden: hotelser ha utslungats eller allmän ovilja visats mot offret; eller slutligen om känsloutbrott, spontana eller särskilt framkallade.

Yttringar som föregått brottet äro ej särskilt beviskraftiga. Hur

påtagliga de än då ha varit är det ju aldrig säkert att den anklagade verkligen gått till utförande av sina planer. Det kan vara långt mellan avsikt och handling, antingen därför att vederbörande ändrat åsikt eller därför att de yttre omständigheterna förändrats. Till och med om man har att göra med sådana påtagliga yttringar som hotelser mot det tillämnade offret, blir det inte fråga om annat än sannolikhet för att hotelsen också verkställs.

Justitiemisstagens historia visar faran av att tillmäta subjektiva faktorer alltför stor vikt. Ganska belysande är det franska fallet Druaux. Hos makarna Druaux bodde även en mannens broder. Hustrun var illa ansedd, hemfallen åt dryckenskap. En kväll hittades mannen och brodern döda i sina sängar. Hustrun hade varit inne hela dagen och inte talat om något för sina grannar. Det blev rättsmedicinsk undersökning: en liten mängd av det ytterst giftiga ämnet cantharidin påvisades i deras inälvor. Man ansåg förgiftning genom detta gift föreligga. Utom detta funnos inga materiella indicier. Men det kom fram att mycket dåligt förhållande rådde mellan hustrun och de två avlidna. Man hade hört henne säga: »Min man blir inte gammal.» »Ingen är oersättlig.» Trots sitt nekande dömdes kvinnan till livstids straffarbete. Efter några år märkte man att flera andra personer dött i samma hus under alldeles snarlika omständigheter. Man upptäckte att giftig gas från en därintill belägen kalkugn kom in i rummet där de avlidna legat. Detta befanns vara orsaken till alla dödsfallen. Resning i målet ägde rum varefter hustru D. blev frikänd. Här hade man visserligen blivit vilseledd av experterna, men dessutom hade psykologiska indicier förebragts. Vad bevisade de? Endast att hustrun synes ha velat bli av med sin man, och så hade hon — kanske under rusets inflytande — visat sig ganska ligkiltig för de båda männens död. Men därifrån och till mordhandlingen är det ju ett långt steg.

Beträffande detta fall har framhållits¹, att det legat nära till hands att utgå från, såsom självklar förutsättning, att männen blivit förgiftade med ett ämne som tillförts dem inifrån lägenheten. Men ett flertal andra möjligheter har tydligen förelegat. Den felaktiga domen synes ha föranletts av att man underlåtit beakta en av de många möjliga hypoteserna (att förgiftningen förorsakats av ett ämne som utifrån trängts in i våningen).

Svårigheten i dylika fall ligger ju även i att konstatera sam-

¹ P. O. Bolding, Sannolikhet och bevisvärdering i brottsmål. Sv. Juristtidning 1953. Häfte 5—6 s. 335 ff.

bandet mellan det begångna brottet och den anklagades dåliga förflutna, graverande yttranden som fällts osv. Vad visar t. ex. en persons brottsliga förflutna? Givetvis att han har brottsliga anlag. Men det är inte alltid säkert att anlag som röjts i det förflutna finnas kvar ännu i brottsögonblicket och gjort sig gällande. Det fordras ju också att ett gynnsamt tillfälle erbjudit sig. — Och vad betyder ovänskap som den anklagade vid ett visst tillfälle lagt i dagen gentemot det blivande offret? Det betyder tydligen att han vid det tillfället önskade honom allt ont. Men för att den känslan skall taga sig uttryck i fientlig handling fordras tydligen också att den gjort sig gällande med tillräcklig styrka och att vederbörande inte lagt band på sina känslor. Det är alltid svårt att från något så obestämt som psykiska dispositioner sluta sig till något så bestämt som en brottslig handling.

Till denna grupp höra också de s. k. retrospektiva indicierna eller olika yttringar som till tiden följa efter brottet. De kunna vara mycket olikartade och bestå i yttranden, handlingar eller helt enkelt en viss hållning, varav den slutsatsen kan dras att personen har något att dölja i samband med brottet. Vederbörande har t. ex. åstadkommit ett falskt bevis, antingen ett skriftligt bevis, ett alibi-bevis eller något annat. Det har exempelvis konstaterats att han falskeligen lett misstankarna på någon annan. Eller hans personliga utgifter kunna ha ökats efter ett förskingringsbrott, varför han misstänkts.

Man kan också dra vissa, fast mindre beviskraftiga slutsatser av den anklagades allmänna uppträdande inför rätta eller inför offret eller av det sätt varpå han reagerar och besvarar frågor. Men det är en mycket delikat uppgift att bedöma värdet av sådana indicier och kräver avsevärd grad av psykologisk skarpblick. Bara därför att t. ex. en person visat sig upprörd över att se en nära anhörigs lik är det ju inte alls säkert, att han mördat honom, om han nu misstänks därför.

Det finns somliga symptom på att den misstänkte i själva verket är oskyldig som knappast kunna simuleras om inte personen ifråga är synnerligen slug, lögnaktig och fräck. Hit höra impulsiva uttryck för förvåning över en oriktig anklagelse. Ett ungt hembiträde, misstänkt för mordbrand, utbrister: »För guds skull, vad skulle min mor säga om jag gjort något sådant.» — Som synes är det här slaget av indicier ett ej så alldeles enkelt bevismedel och det kan ju bara komma i fråga som komplettering av andra bevis.

Slutligen komma vi till sjätte gruppen eller indicier som bestå i

den misstänktes dåliga sätt att försvara sin sak. Dessa tjäna till att komplettera indicier i grupperna 1 och 5.

Själva sättet på vilket den anklagade söker förklara för honom graverande fakta kan bidra till en riktig tolkning av detsamma. Om han ger en nöjaktig förklaring, blir indiciet värdelöst. Om han däremot ger en otillfredsställande förklaring eller en förklaring som kan motbevisas, förstärkes värdet av indiciet. Ett dåligt försvar är sämre för vederbörande än intet alls. Om den anklagade förklarar förekomsten av blodfläckar på sina kläder på ett sätt som kan bevisas vara oriktigt, så blir indiciet alltmer graverande.

Det är mycket sällan som ett enda indicium räcker som fällande bevis. I allmänhet måste det vara ett flertal olika med varandra sammanstämmande indicier. Men om ett indicium på en viktig punkt talar emot de andra utan att kompenseras av något annat bevis, så förefinns en lucka som är tillräcklig för att tvivel skall uppstå angående vederbörandes brottslighet.

Indicier av samma slag måste komplettera varandra och indicier av olika slag måste sammanstämma med varandra — i synnerhet de materiella med de psykologiska. Isolerade indicier äro »tillfälliga», dvs. framkalla blott misstankar, varemot olika med varandra sammanstämmande indicier kunna anses tvingande, dvs. utgöra ett verkligt fällande eller friande bevis.

Ett exempel: Avtryck av olika slag som påträffas på brottsplatsen, räcka endast till att identifiera personer som varit där (närvaroundicium). Men om man ytterligare påträffar t. ex. inbrotts-spår förorsakade av verktyg tillhörande samma person, så kan man ur dessa två indicier dra den slutsatsen, att den misstänkte kommit i avsikt att stjäla (delaktighetsindicium), åtminstone om han ej kan ge någon annan nöjaktig förklaring till sitt ovanliga beteende. Denna slutsats blir ännu säkrare, om det är fråga om en person, redan tidigare känd som inbrottstjuv. Andra indicier, såsom innehavet av vapen eller tidigare av samma person begångna våldsdåd, kunna även föranleda den slutsatsen, att inbrottstjuven ej dragit sig för ett rån. De olika indicierna, som alla peka i samma riktning, komplettera varandra. Av den misstänkte eller anklagade avgivna svävande och otillräckliga förklaringar vid varje nytt tillkommande indicium bidra även att göra indiciekedjan fastare, likaså bristen på bevis, som kunna tyda på vederbörandes oskuld.

Man måste akta sig för att mekaniskt räkna indicierande fakta och endast av deras större eller mindre antal sluta sig till en större

eller mindre grad av beviskraft. Det är deras samstämmighet som ger dem bevisvärde. Ju flera fakta det finns som sammanstämman desto mindre kan detta samband tillskrivas tillfälligheternas be-
drägliga spel. Motiv till misstankar, härledande sig från olika håll och som alla peka i samma riktning medföra en hög grad av sannolikhet.

Beträffande indiciernas bevisvärde i allmänhet gäller, att indicier som sammanstämman ha ett betydligt starkare bevisvärde än sammanstämmande vittnesmål, där man alltid kan befara att det varit fråga om en tidigare överenskommelse mellan vittnena eller om ömsesidig eller rentav kollektiv suggestion. Men olyckligtvis kan det någon gång vid indicier röra sig om endast skenbara överensstämmelser, tillfälliga sammanträffanden. Man måste alltid tänka på denna möjliga felfälla.

Indiciernas samstämmighet måste vara fullständig i alla avseenden för att ett säkert bevis skall anses föreligga. Om ett vägande indicium står i motsättning till de övriga som sammanstämman, måste man söka finna orsaken härtill. Om den bristande överensstämmelsen alltjämt kvarstår, innebär det en svag länk i beviskedjan. Detta medför att man möjligen kan tvivla på brottsligheten, och försvaret kommer ej att underlåta att draga fördel därav, även om den bristande överensstämmelsen blott är ytlig.

De sammanstämmande indicierna ha värde blott i den mån de härröra från olika grupper av fakta.

Till vilken grad av säkerhet kan man då nå genom klara och sammanstämmande indicier? Man kan komma till en mer eller mindre hög grad av sannolikhet, ibland resulterande i en säkerhet som kan matematiskt uppskattas. En jämförelse av två fingeravtryck med endast två gemensamma s. k. karakteristiska punkter innebär en risk för misstag i ett fall på sexton; med tre punkter ett fel på 64; med fyra punkter ett på 256; med 12 punkter (det vanligen krävda antalet) ett misstag på 16 777 216. Olyckligtvis är här fråga om indicier, som man skulle kunna kalla privilegierade, och de flesta låta sig ej bedömas med sådan precision: de utvisa endast en större eller mindre grad av sannolikhet, som är mycket varierande. Den juridiska vissheten — antingen empirisk eller historisk — måste nöja sig med en hög grad av sannolikhet. Oftast utgöra indicierna, som hämtas av ett antal var och för sig obetydliga fakta blott ett delbevis, som behöver kompletteras av andra, i synnerhet av den åtalades eller misstänktes förklaringar samt av vittnesutsagor.